

МОТИВИ

към проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 5 от 2014 г. за условията и реда за упражняване правата на пациентите при трансгранично здравно обслужване (обн., ДВ, бр. 28 от 2014 г., изм. и доп., бр. 82 от 2014 г. и бр. 44 от 2018 г.)

С Наредба № 5 от 2014 г. за условията и реда за упражняване правата на пациентите при трансгранично здравно обслужване са транспонирани текстове от Директива 2011/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 година за упражняване правата на пациентите при трансгранично здравно обслужване.

Причините за разработване на проекта на наредба за изменение и допълнение на Наредба № 5 от 2014 г. са свързани с необходимостта от актуализиране на съдържащи се в нея разпоредби относно процедурните възможности на българските институции за осигуряване на дейностите по трансгранично здравно обслужване, както и относно постигането на съответствие между Наредба № 5 от 2014 г. и останалите действащи нормативни актове от националното законодателство, включително и онези от тях, които актуализират обхвата и обема на здравните услуги за осигурените лица. По-специално промените се налагат поради:

- Изменения в Закона за здравното осигуряване и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, с които са въведени промени в условията и реда за предписване и отпускане на лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели, заплащани напълно или частично от НЗОК;
- Изменения в пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на Националната здравноосигурителна каса, съгласно Наредба № 9 от 2019 г. за определяне на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на Националната здравноосигурителна каса;
- Закриване на Център „Фонд за лечение на деца“, в изпълнение на § 13, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2019 г. както и на Постановление № 54 на Министерския съвет от 2019 г. за закриване на Център „Фонд за лечение на деца“;
- Изменения в Закона за здравето, с които са заложили нови разпоредби по отношение предоставянето и заплащането на медицински и други услуги извън

обхвата на задължителното здравно осигуряване (заплащани от Министерството на здравеопазването, част от тях включени в обхвата на приложение на Наредба № 5 от 2014 г.);

- Издадена Наредба № 2 от 2019 г. за медицинските и други услуги по чл. 82, ал. 1а и 3 от Закона за здравето и за реда и условията за тяхното одобряване, ползване и заплащане, с която са регламентирани нов ред и условия за предоставяне на услуги по лечение в чужбина, както и заплащане на допълнителни услуги от бюджета на Министерството на здравеопазването;
- Нормативно регламентиране на условията и реда за субсидиране от Министерството на здравеопазването на лечебни заведения по Наредба № 3 от 2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които Министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения;
- Отмяна на Наредба № 12 от 2011 г. за условията и реда за заплащане на лечение на български граждани в чужбина по чл. 82, ал. 1, т. 8 от Закона за здравето и преминаване на дейностите по нея за администриране към НЗОК;
- Създаване на Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ чрез сливане на Изпълнителна агенция „Медицински одит“ и Изпълнителна агенция по трансплантация, с правомощия по отношение на дейностите, свързани с трансплантацията.

Промените в действащото национално законодателство, отразени и в разпоредбите на Наредба № 5 от 2014 г. с настоящите изменения и допълнения, не променят правата на трансгранично здравно обслужване, познати до момента на лицата, и не ограничават техните възможности за ползването им.

Целта на предложените промени е да се актуализират разпоредбите на Наредба № 5 от 2014 г. в съответствие с действащите нормативни актове в страната, с отразяване на настъпилите изменения във връзка с изброените по-горе нормативни актове и дейността на съответните компетентни органи.

С промените се вземат предвид функциите на НЗОК и организацията, създадена в нея при осъществяване на дейностите и прилагането на Наредба № 2 от 2019 г. за

медицинските и други услуги по чл. 82, ал. 1а и 3 от Закона за здравето и за реда и условията за тяхното одобряване, ползване и заплащане.

Актуализирани са текстовете по отношение на компетентните институции при ползване на правото на трансгранично здравно обслужване, като са отчетени правомощията на Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ като компетентна институция по управлението и координацията на дейностите по трансплантация.

В съответствие с разпоредбите на Закона за здравното осигуряване и подзаконовите нормативни актове по прилагането му са прецизирани текстовете, касаещи условията и реда за възстановяване от НЗОК на разходите за лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни по медицински предписания, изпълнени в друга държава - членка.

С проекта се залага и прецизиране на текстовете по отношение предоставяне на здравни услуги на граждани на други държави - членки, упражняващи правото си на трансгранично здравно обслужване в България. Залага се по-ясен регламент на действащата подзаконова нормативна база – в съответствие със законовата уредба, за третирането на гражданите на други държави - членки при условия на недискриминация въз основа на гражданство, посредством задължителното изискване в лечебните заведения те да получават и заплащат медицинска помощ при същите условия, при които тя се предоставя на българските граждани. С това се цели да се гарантират условия за точно прилагане на изискванията по Директива 2011/24/ЕС за недопускане на дискриминационно отношение при предоставянето на здравна помощ в български лечебни заведения на граждани на други държави - членки.

Очакваният резултат от въвеждането на наредбата е да се постигне яснота при ползването на правата на гражданите на трансгранично здравно обслужване при съобразяване и в съответствие с актуалната нормативна уредба в страната ни.

Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

Финансовите средства за прилагането на наредбата са в рамките на бюджета на съответните компетентни органи по наредбата – Национална здравноосигурителна каса, Министерство на здравеопазването, Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ и Център за асистирана репродукция, за съответната календарна година. Дейностите на тези органи по наредбата са регламентирани като част от цялостната им дейност и поради това за нея не са необходими допълнителни финансови и други средства.

Новата уредба не въвежда разходи в тежест на бюджетите на изпълнителите на медицинска помощ, и на лицата, упражняващи правото си на трансгранично здравно обслужване. По силата на българското законодателство и понастоящем лечебните заведения обслужват гражданите на другите държави – членки в изпълнение на принципите на Директива 2011/24/ЕС при спазване на всички условия (финансови, качество и т.н.), приложими и за българските граждани.

Новата уредба не въвежда разходи в тежест и на лицата, упражняващи правото си на трансгранично здравно обслужване. При спазване принципите на Директива 2011/24/ЕС, лицата следва да заплатят предоставената им здравна услуга на лечебното заведение в държавата – членка по местолечение, за което след завръщането си в държавата – членка по осигуряване могат да получат съответно възстановяване на сумите до размера, който се заплаща за съответната услуга в държавата – членка по осигуряване. В тази връзка в наредбата не се залагат промени относно посоченото изискване, уредено с чл. 80е, ал. 1 и 2 от Закона за здравното осигуряване, и няма промени в условията за заплащане от пациентите на предоставеното им здравно обслужване в друга държава – членка.

Без концептуална промяна в съдържанието е и направеното прецизиране на текстовете, касаещи заплащане на здравни услуги, предоставени в български лечебни заведения на граждани на други държави - членки, в съответствие с изискванията по Директива 2011/24/ЕС.

От прилагането на нормативния акт не се очакват финансови резултати.

Анализ на съответствието с правото на Европейския съюз:

С Наредба № 5 от 2014 г. за условията и реда за упражняване правата на пациентите при трансгранично здравно обслужване са транспонирани текстове от Директива 2011/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 година за упражняване правата на пациентите при трансгранично здравно обслужване. Предложените изменения и допълнения в наредбата са в пълно съответствие с посочената директива, видно от приложената таблица за съответствие с правото на ЕС